

Kerk

pagina 15 | 25 juni 2021

Het verboden boekover het getal 666

Van onze correspondent

Het raadsel van het getal 666 in Openbaring krijgt in crisistijden aandacht. Dat was ook het geval toen Nederland in 1940 bezet werd. Er circuleerde een berekening die de naam Hitler als oplossing had.

In de zomer van 1940 krijgt de confessioneel hervormde predikant Dirk Arie van den Bosch in zijn pastorie aan de Laan van Meerdervoort te Den Haag bezoek van zijn uitgever. Bij de Gebroeders Zomer en Keuning was men van mening dat deze begaafde predikant de enige was die een heldere verklaring kon geven van het getal 666. Van den Bosch was dan ook beroemd om zijn preken; hij stond bekend als de Haagse Spurgeon. Hij sprak ook regelmatig voor de NCRV op de radio. Hij werkte samen met de Joodse predikant Rottenberg en had op 10 juni 1940 het christelijk leerhuis Elim voor Joden geopend.

Van den Bosch neemt de uitdaging aan, maar uitgever en schrijver hebben er dan nog geen flauw benul van wat deze opdracht teweeg zal brengen. Ze zetten er juist vaart achter, want al in november 1940 komt het boek "666, het getal eens mensen" uit.

De uitgave wordt uitstekend ontvangen; de Waarheidsvriend beveelt het 12 december van harte aan. Net te laat, want op 11 december 1940 wordt Van den Bosch gearresteerd en zijn boek wordt door de Duitse bezetter verboden. Van den Bosch wordt opgesloten in de Scheveningse gevangenis, die later als Oranjehotel bekend komt te staan. In 1941 wordt Van den Bosch overgebracht naar Kamp Amersfoort, waar hij in 1942 overlijdt. Hij is de eerste Nederlandse predikant die het slachtoffer wordt van de nazi's.

Grove belediging

Maar wat had hij dan geschreven om in een kamp te worden opgesloten? De Duitsers noemden zijn opsluiting "Schutzhaft". Ze 'beschermden' de samenleving tegen deze man. Zelf had Van den Bosch aanvankelijk geen idee waarom hij was opgepakt en zijn boek was verboden. Hij begreep wel dat zijn preken en zijn steun aan de Joden niet goed vielen. Maar zijn boek over het getal 666 was toch duidelijk? Uit het getal 666 kon je niet de naam van Hitler halen. Het bleek dat de SS-officier die hem verhoorde daar anders over dacht. Die vond alleen al het schrijven over deze foute uitleg een grove belediging van de Führer.

Van den Bosch was voor de oorlog een van de weinige predikanten die het gevaar van Hitler en de nazi's scherp zagen. Een reis door Duitsland in 1936 opende hem de ogen voor de wreedheid van de nazi's en voor hun haat tegen de Joden. Maar daarmee was hij nog niet gevoelig voor speculaties die uit het getal 666 de naam Hitler berekenden.

Als boerenzoon uit Hazerswoude concludeerde Van den Bosch heel nuchter dat onze cijfers en ons alfabet voor de apostel Johannes, de schrijver van het boek Openbaring, volledig onbekend waren. Het Oude Testament is geschreven in Hebreeuwse letters terwijl het Nieuwe Testament in het Grieks is geschreven. Johannes kende het Hebreeuwse schrift en het Griekse, waarin de letters ook een getalswaarde hebben. De Hebreeuwse letters hadden oorspronkelijk geen getalswaarde, maar kregen die later onder invloed van de Griekse wereld. Met welk alfabet moet je dan rekenen, was de vraag van Van den Bosch in zijn boek. Het gebruik van het Duitse of Hollandse alfabet om de naam Hitler te berekenen, kon volgens hem zeker niet kloppen.

Een aloude uitleg van het getal was Neron Kesar ofwel keizer Nero. Deze naam kun je tevoorschijn halen met de getalswaarde van de Hebreeuwse letters. In wreedheid en christenvervolging was Nero inderdaad een beest. Maar, stelde Van den Bosch, waarom zou Jezus Christus in een visioen een persoon openbaren aan Johannes die hij al kende? Johannes had Nero immers ruimschoots overleefd.

Met teleurstelling constateerde ds. Van den Bosch dat er in 1940 meer belangstelling was voor het getal van het beest dan voor het Lam in Openba-

ring. Dat was ongezond. Hij had besloten om dit merkwaardige raadsel in de Bijbel niet te negeren, maar met alle wijsheid die hij bezat uitleg te geven over de strijd tussen het beest in Openbaring en het Lam, Dat uiteindelijk de overwinning behaalt.

Het verboden boek van ds. D. A. van den Bosch over de naam 666 eindigt dan ook met de komst van Christus als Bruidegom en Zijn bruid. Daar getuigde hij ook van toen hij in Kamp Amersfoort preekte voor zijn medegevangenen.

Er was in 1940 meer aandacht voor het getal van het beest dan voor het Lam in Openbaring
